

ZAKON O TUMAČIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način postavljanja i razrješenja tumača, prava i obaveze tumača i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Tumač

Član 2

Tumač je lice koje, postavljeno u skladu sa ovim zakonom, prevodi izgovorenu ili pisanu riječ sa crnogorskog jezika na strani jezik, sa stranog jezika na crnogorski jezik ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

Tumači su i lica koja prevode znakovni (gestovni) jezik.

Izuzetno, ako nema postavljenih tumača za odgovarajući jezik ili postoje drugi opravdani razlozi zbog kojih tumač postavljen u skladu sa ovim zakonom ne može prevoditi u konkretnom predmetu, prevođenje može vršiti i tumač iz druge države, koji u skladu sa zakonom te države vrši poslove tumača.

Poslovi tumača

Član 3

Poslove iz člana 2 ovog zakona tumač vrši na zahtjev suda, državnog tužilaštva, drugog organa koji vodi postupak, kao i fizičkog ili pravnog lica, u slučajevima u kojima je potreban prevod tumača.

Dužnosti tumača

Član 4

Tumač je dužan da se odazove pozivu suda, državnog tužilaštva ili drugog organa koji vodi postupak.

Tumač je dužan da prevođenje vrši savjesno, nepristrasno i u skladu sa pravilima struke i nauke.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. USLOVI I NAČIN POSTAVLJENJA I RAZRJEŠENJA TUMAČA

Uslovi za postavljanje

Član 6

Za tumača se može postaviti lice:

- koje je crnogorski državljanin ili državljanin države članice Evropske unije;
- koje ima opštu zdravstvenu i poslovnu sposobnost;
- koje nije osuđivano na bezuslovnu kaznu zatvora;
- protiv kojeg se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti;
- koje ima visoko obrazovanje, VII1-nivo kvalifikacije obrazovanja;
- koje ima najmanje pet godina radnog iskustva sa visokim obrazovanjem;
- koje uz znanje crnogorskog jezika potpuno vlada jezikom sa koga prevodi ili na koji prevodi govor ili pisani tekst;
- koje poznaje organizaciju vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesnu pravnu terminologiju.

Tumač za znakovni (gestovni) jezik, pored uslova iz stava 1 al. 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8 ovog člana, mora uz znanje crnogorskog jezika potpuno vladati i znakovnim (gestovnim) jezikom.

Ispunjenost uslova iz stava 1 al. 7 i 8 ovog člana provjerava se na ispitu za tumača.

Izuzetno od stava 1 al. 5 i 6 ovog člana za tumača se može postaviti i lice koje ima najmanje srednje obrazovanje, ako za određeni jezik nema više od pet postavljenih tumača.

Javni poziv

Član 7

Potrebu za tumačima za određeni jezik, odnosno znakovni (gestovni) jezik predsjednici sudova, rukovodioci državnih tužilaštava i starješine organa koji vode postupak dostavljaju organu nadležnom za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Na osnovu utvrđene potrebe za tumačima Ministarstvo objavljuje poziv za postavljanje tumača u jednom od štampanih medija u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.

Zahtjev

Član 8

Zahtjev za postavljanje za tumača (u daljem tekstu: zahtjev) kandidat za tumača (u daljem tekstu: kandidat) podnosi Ministarstvu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, kandidat dostavlja:

- kratku radnu biografiju;
- uvjerenje o crnogorskom državljanstvu, odnosno državljanstvu države članice Evropske unije;
- uvjerenje o zdravstvenoj i poslovnoj sposobnosti;
- uvjerenje nadležnog suda da se protiv njega ne vodi krivični postupak;
- diplomu filološkog fakulteta za određeni jezik za koji se traži postavljanje ili dokaz o visokom obrazovanju i međunarodno priznati dokaz o znanju jezika za koji se traži

postavljanje (napredni nivo, npr. C2 prema Evropskom referentnom okviru), odnosno dokaz o poznavanju znakovnog (gestovnog) jezika;

- potvrdu o radnom iskustvu i preporuke o prevodilačkom iskustvu.

Kandidat koji je državljanin države članice Evropske unije dostavlja i dokaz o poznavanju crnogorskog jezika, u skladu sa propisima kojima se uređuje crnogorsko državljanstvo.

Komisija

Član 9

Kandidat koji ispunjava uslove iz člana 6 al. 1 do 6 ovog zakona polaže ispit za tumača na kojem se vrši provjera poznavanja jezika za koji se postavlja tumač, kao i organizacije vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesne pravne terminologije.

Ispit za tumača polaže se pred komisijom koju po potrebi obrazuje ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministar) koju čine predsjednik i tri člana, koji imaju zamjenike.

Predsjednik i dva člana komisije iz stava 2 ovog člana mogu biti sudije i državni tužioci koji imaju najmanje 10 godina radnog iskustva kao sudije, odnosno državni tužioci, kao i državni službenici koji imaju najmanje 10 godina radnog iskustva na pravnim poslovima, a jedan član mora biti tumač za jezik za koji se provjerava ispunjenost uslova za tumača koji ima najmanje pet godina iskustva kao tumač, odnosno tumač za znakovni (gestovni) jezik.

Izuzetno, ako nema postavljenih tumača za odgovarajući jezik ili postoje drugi opravdani razlozi zbog kojih tumač postavljen u skladu sa ovim zakonom ne može biti član komisije iz stava 2 ovog člana, član komisije može biti tumač iz druge države, koji u skladu sa zakonom te države vrši poslove tumača.

Administrativne poslove za potrebe komisije iz stava 2 ovog člana vrši sekretar koji je zaposlen u Ministarstvu.

Predsjedniku, članovima, njihovim zamjenicima i sekretaru komisije iz stava 2 ovog člana pripada naknada za rad u komisiji, u visini koju utvrdi ministar.

Ispit za tumače

Član 10

Ispit za tumače sastoji se od pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio sastoji se od pisanog zadatka, koji može biti prevod tužbe, optužnice, sudske odluke ili upravnog akta, ugovora, potvrde ili drugog dokumenta, sa crnogorskog jezika na jezik čije se znanje provjerava, i sa tog jezika na crnogorski jezik.

Pismeni dio ispita ocjenjuje član Komisije koji je iz reda tumača.

Kandidat koji je položio pismeni dio pristupa usmenom dijelu ispita.

Na usmenom dijelu provjerava se da li kandidat poznaje organizaciju vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesnu pravnu terminologiju, kao i poznavanje jezika za koji se kandidat prijavio za postavljanje za tumača.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, na ispitu za tumača za znakovni (gestovni) jezik provjerava se da li kandidat poznaje organizaciju vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesnu pravnu terminologiju, kao i poznavanje znakovnog (gestovnog) jezika.

Komisija ocjenjuje ispit za tumača sa "zadovoljno" ili "nije zadovoljno".

Troškove ispita za tumača snosi kandidat.
Visinu troškova iz stava 7 ovog člana određuje ministar rješenjem.
Način i program polaganja ispita za tumače utvrđuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva

Član 11

Ako kandidat ne ispunjava uslove iz člana 6 ovog zakona, ministar donosi rješenje kojim odbija zahtjev kandidata.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Rješenje o postavljanju

Član 12

Kandidat koji ispunjava uslove iz člana 6 ovog zakona, postavlja se za tumača rješenjem ministra na vrijeme od pet godina.

Rješenje o postavljanju tumača sadrži lično ime tumača, prebivalište i jezik za koji je postavljen i vrijeme na koje je postavljen.

Rješenje o postavljanju tumača dostavlja se tumaču i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Svečana izjava

Član 13

Prije početka obavljanja dužnosti, a najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja o postavljanju, na poziv Ministarstva tumač daje svečanu izjavu u Ministarstvu.

Tekst svečane izjave glasi:

"Zaklinjem se da ću dužnost tumača obavljati stručno, savjesno i po svom najboljem znanju".

Ponovno postavljenje

Član 14

Tumač nakon isteka vremena na koje je postavljen za tumača može biti ponovo postavljen na vrijeme od pet godina.

Zahtjev za ponovno postavljanje podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka roka na koje je postavljen.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana tumač mora dostaviti uvjerenje o zdravstvenoj i poslovnoj sposobnosti, uvjerenje nadležnog suda da se protiv njega ne vodi krivični postupak i popis izvršenih prevoda.

Prilikom ponovnog postavljenja tumača, podaci iz člana 6 stav 1 al. 1 i 3 utvrđuju se na osnovu službenih evidencija nadležnih organa, a tumač ne mora ponovo polagati ispit za tumača.

Ponovno postavljeni tumač ne daje svečanu izjavu.

Uslovi za razrješenje

Član 15

Tumač će se razriješiti ako:

- to sam zatraži;
- se utvrdi da više ne ispunjava uslove iz člana 6 al. 1 do 6 ovog zakona;
- nesavjesno ili nestručno vrši dužnost tumača;
- dva puta neopradvano odbije zahtjev za prevođenje suda, državnog tužilaštva ili drugog organa koji vodi postupak;
- bude osuđen na kaznu zatvora za krivično djelo koje ga čini nedostojnim ili nepodobnim za vršenje dužnosti tumača;
- mu na osnovu sudske odluke bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost;
- se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne zdravstvene ustanove utvrdi da je trajno izgubio radnu sposobnost.

Smatra se da tumač nesavjesno vrši dužnost tumača ako se ne odaziva na pozive suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, ne obavi prevođenje u roku koji je određen, kao i u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

Smatra se da tumač nestručno vrši dužnost tumača ako daje nepotpune, nejasne, protivrječne ili netačne prevode, kao i ako daje prevod koje ne odgovara profesionalnim standardima u oblasti prevođenja.

Razrješenje

Član 16

Obrazloženu inicijativu za razrješenje tumača može podnijeti predsjednik suda, državni tužilac i starješina organa koji vodi postupak.

Inicijativu iz stava 1 ovog člana razmatra komisija iz člana 9 ovog zakona.

Tumač ima pravo izjašnjenja na inicijativu u roku od 10 dana od dana dostavljanja.

Komisija može predložiti da se odbije inicijativa ili predložiti razrješenje tumača.

Rješenje o razrješenju tumača donosi ministar.

Protiv rješenja o razrješenju tumača i rješenja kojim se odbija inicijativa za razrješenje tumača može se pokrenuti upravni spor.

Pravosnažno rješenje o razrješenju tumača dostavlja se tumaču i objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore”.

Tumač koji je razriješen dužan je da Ministarstvu u roku od osam dana od dana pravosnažnosti rješenja o razrješenju preda pečat i štambilj.

III. PRAVA I OBAVEZE TUMAČA

Obaveze tumača

Član 17

Tumač je dužan da obezbijedi prevod u roku određenom od strane suda, državnog tužilaštva ili drugog organa koji vodi postupak u roku određenom za izradu prevoda, koji po pravilu, ne smije biti duži od 60 dana.

Tumač je dužan da dokument koji prevodi čuva i da ga o završetku prevoda zajedno sa prevodom vrati sudu, državnom tužilaštvu, drugom organu koji vodi postupak, odnosno fizičkim ili pravnim licima.

Izuzetno, sud, državno tužilaštvo ili drugi organ koji vodi postupak može iz opravdanih razloga produžiti rok iz stava 1 ovog člana.

Tumač je dužan da sa podacima o ličnosti do kojih je došao prilikom prevođenja postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, a sa podacima koji predstavljaju tajne podatke, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Ovjera prevoda

Član 18

Ispravnost tekta prevoda tumač ovjerava pečatom i štambiljom.

Pečat

Član 19

Tumač ima pečat okruglog oblika, prečnika 32 mm, koji sadrži: lično ime tumača, prebivalište, oznaku "tumač" sa naznakom jezika za koji je postavljen.

Tekst pečata ispisuje se u koncentričnim krugovima na crnogorskom jeziku i na jeziku za koji je tumač postavljen.

Troškove izrade pečata snosi tumač.

Štambilj

Član 20

Tumač ima štambilj koji sadrži lično ime tumača, jezik za koji je postavljen, broj i datum rješenja o postavljanju tumača i vrijeme postavljenja, naznaku o vjerodostojnosti prevoda, iznos troškova prevoda, mjesto i datum prevoda, pečat i potpis tumača.

Obrazac štambilja propisuje Ministarstvo aktom iz člana 10 stav 9 ovog zakona.

Troškove izrade štambilja snosi tumač.

Deponovanje otiska pečata i štambilja

Član 21

Otisak pečata, štambilja i svojeručni potpis tumač deponuje kod Ministarstva, prilikom davanja svečane izjave.

Prilikom ponovnog postavljenja tumač izrađuje novi pečat i štambilj i deponuje kod ministarstva u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja o ponovnom postavljenju.

Tekst prevoda

Član 22

Ako tekst prevoda ima dvije ili više strana, strane moraju biti spojene, označene rednim brojevima i svaka strana ovjerena pečatom tumača u gornjem lijevom uglu.

Tumač parafira svaku stranu prevoda u donjem desnom uglu, uz potpis i otisak štambilja i pečata na posljednjoj strani prevoda.

Evidencija prevoda

Član 23

Prevodilac je dužan da vodi evidenciju izvršenih prevoda i ovjera prevoda koji sadrži sledeće podatke:

- 1) redni broj;
- 2) datum prijema isprave ili drugog pismena radi prevođenja;
- 3) broj i datum akta suda, državnog tužilaštva ili drugog organa na čiji zahtjev se vrši prevođenje, odnosno lične ime i adresu podnosioca isprave;
- 4) predmet prevoda (kratka oznaka sadržine isprave, sa naznakom da li se prevod upotrebljava u zemlji ili u inostranstvu);
- 5) iznos naplaćene nagrade i troškova za prevod;
- 6) potvrdu podnosioca o prijemu pismena i prevod sa datumom prijema;
- 7) napomenu.

Evidenciju iz stava 1 ovog člana tumač je na zahtjev Ministarstva dužan dostaviti na uvid radi kontrole.

Obrazac evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, aktom iz člana 10 stav 9 ovog zakona.

Nagrada za prevođenje

Član 24

Za prevod pisanog teksta tumaču pripada nagrada, koja se obračunava po strani prevoda.

Strana prevoda sadrži 2300 slovnih znaka sa razmakom.

Visina nagrade iznosi, za prevod:

- sa crnogorskog jezika na strani jezik, za svaku prevodilačku stranu 20 eura;
- sa stranog jezika na crnogorski jezik, za svaku prevodilačku stranu 15 eura;
- sa stranog jezika na drugi strani jezik, za svaku prevodilačku stranu 25 eura.

Usmeno prevođenje

Član 25

Za svaki započeti sat konsektivnog prevođenja tumaču pripada nagrada u iznosu od 35 eura, a za simultano prevođenje 50 eura.

U vrijeme utrošeno za prevođenje iz stava 1 ovog člana računa se cjelokupno vrijeme od dolaska tumača u određeno vrijeme na mjesto gdje se ima izvršiti prevođenje do prestanka potreba za njegovim angažovanjem.

Tumač ima pravo na naknadu putnih troškova i drugih izdataka i naknadu izgubljene zarade u skladu sa propisom o naknadi troškova u sudskim postupcima.

U skladu sa st. 1 do 3 ovog člana određuje se nagrada tumaču za znakovni (gestovni) jezik.

Potvrđivanje prevoda

Član 26

Za pregled i ovjeru prevoda, koji je obezbijedila sama stranka, tumaču pripada polovina nagrade iz člana 24 ovog zakona.

Ako dostavljeni prevod zbog neadekvatnosti ne može biti ovjeren bez prethodne izmjene, tumaču srazmjerno izmjenama pripada nagrada koja je veća od naknade iz stava 1 ovog člana, ali ne može biti veća od nagrade iz člana 24 ovog zakona.

IV. EVIDENCIJA I NADZOR

Registar tumača

Član 27

Ministarstvo vodi registar tumača koja sadrži sljedeće podatke:

- redni broj;
- lično ime tumača i ime jednog roditelja;
- jezik za koji je postavljen;
- zanimanje, adresu i broj telefona;
- broj i datum rješenja o postavljanju;
- datum davanja svečane izjave;
- broj i datum rješenja o ponovnom postavljenju;
- broj i datum rješenja o razrješenju tumača;
- napomenu.

Obrazac registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, aktom iz člana 10 stav 9 ovog zakona.

Promjena podataka

Član 28

Tumač je dužan da obavijesti Ministarstvo o promjeni ličnog imena, prebivališta, adrese i broja telefona.

Brisanje iz registra

Član 29

Ministarstvo briše tumača iz evidencije iz člana 27 ovog zakona:

- u slučaju smrti tumača;
- ako tumač nije ponovo postavljen u skladu sa članom 14 ovog zakona;
- po pravosnažnosti rješenja o razrješenju tumača.

Dostavljanje spiska tumača

Član 30

Na osnovu registra iz člana 27 ovog zakona Ministarstvo sačinjava spisak tumača, koji sadrži lično ime tumača, jezik za koji je postavljen, adresu i broj telefona.

Spisak tumača iz stava 1 ovog člana dostavlja se sudovima i državnim tužilaštvima i objavljuje na internet stranici Ministarstva.

Nadzor

Član 31

Ministarstvo vrši upravni nadzor nad radom tumača.

Za potrebe nadzora Ministarstvo može obrazovati i posebnu komisiju u kojoj pored službenika Ministarstva mora biti i tumač sa najmanje pet godina iskustva kao tumač.

Prilikom vršenja nadzora vrši se uvid u rad tumača i evidencije prevoda.

Ako sud, državno tužilaštvo ili drugi organ koji vodi postupak utvrdi nepravilnosti u radu tumača o tome obavještava Ministarstvo.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za podzakonska akta

Član 32

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postavljeni tumači

Član 33

Stalni sudski tumači koji su postavljeni do dana stupanja na snagu ovog zakona mogu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za postavljanje za tumača, u skladu sa ovim zakonom.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, tumač podnosi dokaz o prethodnom postavljenju.

Tumaču koji u roku iz stava 1 ovog člana ne podnese zahtjev iz stava 1 ovog člana prestaje svojstvo stalnog sudskog tumača i briše se iz evidencije stalnih sudskih tumača.

Državljeni država članica Evropske unije

Član 34

Državljeni država članica Evropske unije mogu se postaviti za tumače u skladu sa ovim zakonom od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Započeti postupci

Član 35

Postupci postavljenja i razrješenja stalnih sudskih tumača koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona obustaviće se.

Nagrade za prevođenje

Član 36

Nagrade za prevođenje stalnih sudskih tumača utvrđene Pravilnikom o stalnim sudskim tumačima ("Službeni list CG", broj 80/08), plaćaju se do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 37

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Pravilnik o stalnim sudskim tumačima ("Službeni list CG", broj 80/08).

Stupanje na snagu

Član 38

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o tumačima sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Uslovi postavljanja i razrješenja sudskih tumača, evidencija tumača, nagrada za prevođenje i druga pitanja od značaja za djelatnost tumača uređeni su Pravilnikom o stalnim sudskim tumačima, koji je donijet u 2008. godini.

Dosadašnja primjena ovog pravilnika ukazala je na određene nedostatke i probleme vezane za rad sudskih tumača, koji se prije svega odnose na nedovoljno precizirane uslove za postavljanje tumača i nedostatak normi kojim se reguliše sistem odgovornosti i postupak razrješenja sudskih tumača.

Takođe, Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018 kao strateškim dokumentom za oblast pravosuđa, kojim se određuju dalji pravci i ciljevi koji se žele postići reformom pravosudnog sistema, kao jedan od strateških ciljeva predviđen je razvoj pravosudnih institucija i drugih institucija u funkciji pravosuđa, pa time i sudskih tumača. Strateškim smjernicama jasno je definisan način ostvarivanja ovih ciljeva kroz zakonsko uređenje ove oblasti sa posebnim akcentom na uslove za postavljanje sudskih tumača i unapređenje razloga za odgovornost, ograničenje vremena na koje se postavljaju, kao i sprovođenje njihove kontinuirane edukacije.

Donošenje ovog zakona ima za cilj da se ova oblast detaljno pravno uredi i na taj način premoste sve pravne praznine prouzrokovane nepotpunom pravnom regulativom koja je do sada bila uređena podzakonskim aktom, čime se se u značajnom mjeri doprinijeti unapređenju kvaliteta i efikasnosti rada tumača. Na ovaj način doprinijeće se i efikasnijem radu pravosudnih i drugih organa koji vode postupak u kome je potrebno obezbijediti tumača.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Nema propisa Evropske unije s kojima je trebalao izvršiti usaglašavanje ovog zakona.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

I Osnovne odredbe - Osnovnim odredbama definisan je pojam tumača, utvrđen krug lica koja mogu vršiti prevođenje i propisane su obaveze tumača.

II Uslovi i način postavljenja i razrješenja tumača - U ovom dijelu propisane su odredbe koje se odnose na uslove za postavljanje i postupak postavljanja tumača, kao i razrješenje tumača.

Naime, uslovi za postavljanje tumača su u odnosu na važeći Pravilnik značajno unaprijeđeni, na način što je postavljanje za tumača omogućeno i državljanima države članice Evropske unije, a proširen je obim poznavanja pravne materije kojom tumač treba da vlada.

Dakle, za tumača se može postaviti lice koje je crnogorski državljanin ili državljanin države članice Evropske unije; koje ima opštu zdravstvenu i poslovnu sposobnost; koje nije osuđivano na bezuslovnu kaznu zatvora; protiv kojeg se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti; koje ima visoko obrazovanje nivoa VII1 kvalifikacije obrazovanja; koje ima najmanje pet godina radnog iskustva sa visokim obrazovanjem; koje uz znanje crnogorskog jezika potpuno vlada jezikom sa koga prevodi ili na koji prevodi govor ili pisani tekst; koje poznaje organizaciju vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesnu pravnu terminologiju.

Predlog zakona predviđa i izuzetak, tako da se za tumača, ako za određeni jezik nema više od pet postavljenih tumača, može postaviti i lice koje nema visoko obrazovanje nivoa VII1 kvalifikacije obrazovanja ili nema najmanje pet godina radnog iskustva.

Na osnovu utvrđene potrebe za tumačima Ministarstvo pravde u jednom od štampanih medija u Crnoj Gori i na internet stranici objavljuje javni poziv za postavljanje tumača, na koji se prijavljuju kandidati za tumača, podnoseći dokaze o ispunjavanju uslova za postavljanje. Kandidati koji ispunjavaju ove uslove polažu ispit za tumača, na kojem se vrši provjera poznavanja jezika za koji se postavlja tumač, kao i organizacije vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesne pravne terminologije.

Ispit za tumača polaže se pred komisijom koju po potrebi obrazuje ministar pravde. Komisija ima predsjednika i tri člana, koji imaju zamjenike. Dva člana Komisije mogu biti sudije i državni tužioci koji imaju najmanje 10 godina radnog iskustva kao sudije, odnosno državni tužioci, kao i državni službenici koji imaju najmanje 10 godina radnog iskustva na pravnim poslovima, a jedan član mora biti tumač za jezik za koji se provjerava ispunjenost uslova za tumača koji ima najmanje 5 godina iskustva kao tumač.

Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Pismeni dio, koji je eliminacioni i koji ocjenjuje član Komisije iz reda tumača, sastoji se pisanog zadatka, koji može biti prevod tužbe, optužnice, sudske odluke ili upravnog akta, ugovora, potvrde ili drugog dokumenta, sa crnogorskog jezika na jezik za koji se provjerava poznavanje, i sa tog jezika na crnogorski jezik.

Kandidat koji je položio pismeni dio pristupa usmenom dijelu ispita za tumače, na kome se provjerava da li kandidat poznaje organizaciju vlasti, pravosuđa i državne uprave i procesnu pravnu terminologiju, kao i poznavanje jezika za koji se kandidat prijavio za postavljenje za tumača.

Konačna ocjena na ispitu je »zadovoljio« ili »nije zadovoljio«.

Nakon sprovedenog ispita, ministar pravde donosi rješenje o postavljenju, odnosno rješenje kojim se postavljenje odbija i protiv takvog rješenja moguće je pokrenuti upravni spor. Tumač se postavlja na vrijeme od pet godina, nakon čega može biti ponovo postavljen.

Prije početka obavljanja dužnosti, a najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja o postavljenju tumač daje svečanu izjavu u ministarstvu i deponuje otisak pečata, štambilja i svojeručni potpis kod ministarstva.

Predlogom zakona propisani su uslovi za razrješenje tumača, u koje su, pored onih razloga koji su već bili propisani Pravilnikom (lični zahtjev, nesavjesno ili nestručno vršenje dužnosti; osuda na kaznu zatvora za krivično djelo koje ga čini nedostojnim ili nepodobnim za vršenje dužnosti tumača; oduzimanje ili ograničenje poslovne sposobnosti; trajan gubitak radne sposobnosti), uvršteni i slučajevi kada se utvrdi da tumač više ne ispunjava uslove iz člana 6 al. 1 do 6 zakona, kao i kada tumač dva puta neopravdano odbije zahtjev za prevođenje suda, državnog tužilaštva ili drugog organa koji vodi postupak.

Rješenje o razrješenju tumača donosi ministar, na osnovu prethodno sprovedenog postupka koji sprovodi komisija iz člana 9 zakona. Komisija razmatra obrazloženu inicijativu za razrješenje tumača koju može podnijeti predsjednik suda, državni tužilac i starješina organa koji vodi postupak. Tumač ima pravo izjašnjenja na ovu inicijativu. Komisija može predložiti da se odbije inicijativa ili predložiti razrješenje tumača. Protiv rješenja o razrješenju tumača i rješenja kojim se odbija inicijativa za razrješenje tumača može se pokrenuti upravni spor.

III Prava i obaveze tumača - Tumač je dužan da obezbijedi prevod u roku određenom za izradu prevoda, da čuva dokument koji prevodi i da ga o završetku prevoda zajedno sa prevodom vrati sudu, državnom tužilaštvu, drugom organu koji vodi postupak, odnosno fizičkim ili pravnim licima. Takođe, tumač je dužan da sa podacima o ličnosti do kojih je došao prilikom prevođenja postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, a sa podacima koji predstavljaju tajne podatke, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

U svom radu tumač je dužan da koristi pečat i štambilj, kojima ovjerava svoj prevod. Troškove izrade štambilja i pečata snosi tumač, a otisak pečata, štambilja i svojeručni potpis tumača depunjuju se kod ministarstva, prilikom davanja svečane izjave. Tumač je dužan da vodi evidenciju izvršenih prevoda i ovjera prevoda i na zahtjev ministarstva dostavi je na uvid radi kontrole.

Za prevod pisanog teksta tumaču pripada nagrada, koja se obračunava po prevodilačkoj strani, koja sadrži 2300 slovnih znaka sa razmakom. Visina nagrade je različita, u zavisnosti od toga sa kojeg/na koji se jezik prevodi. Zakonom se određuje i visina nagrade za usmeno prevođenje. Za pregled i ovjeru prevoda, koji je obezbijedila sama stranka, tumaču pripada polovina nagrade, osim u slučaju da se ispostavi da dostavljeni prevod zbog neadekvatnosti ne može biti ovjeren bez prethodne izmjene, kada tumaču srazmjerno izmjenama pripada nagrada koja je veća od polovine nagrade.

IV Evidencija i nadzor - Ministarstvo pravde vodi registar tumača na osnovu koje sačinjava spisak tumača koji se dostavlja sudovima i državnim tužilaštvima i objavljuje na internet stranici Ministarstva. Tumač je dužan da obavijesti ministarstvo o promjeni ličnog imena, prebivališta, adrese i broja telefona. Tumač se briše iz evidencije u slučaju smrti, ako nije ponovo postavljen u skladu sa članom 13 ovog zakona i po pravosnažnosti rješenja o razrješenju.

Ministrstvo pravde vrši upravni nadzor nad radom tumača. Za potrebe nadzora Ministarstvo može obrazovati i posebnu komisiju u kojoj pored službenika Ministrstva mora biti i tumač koji je najmanje pet godina iskustva kao tumač.

V Prelazne i završne odredbe - U ovim odredbama je propisano da će se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeti se u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu ovog zakona. Stalni sudski tumači koji su postavljeni do dana stupanja na snagu ovog zakona mogu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za postavljanje za tumača, u skladu sa ovim zakonom, ukoliko to ne učine prestaje im svojstvo stalnog sudskog tumača i brišu se iz evidencije stalnih sudskih tumača. Postupci postavljenja i razrješenja stalnih sudskih tumača koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona obustaviće se, a nagrade za prevođenje utvrđene Pravilnikom o stalnim sudskim tumačima, plaćaju se do dana stupanja na snagu ovog zakona.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore.